

Tapuitt, Groote Heide 2005

Pieter Wouters

SOVON heeft de Tapuitt voor 2005 aangewezen als de speciaal te onderzoeken soort.

Er werd een oproep gedaan aan de diverse werkgroepen om binnen hun werkgebied gebieden waar Tapuitten voorkomen te onderzoeken. Het leek me leuk om de Groote Heide nog eens te onderzoeken. Onze VWG heeft op dat gebied wel een reputatie hoog te houden, we onderzochten het gebied namelijk al vier keer; 1988 t/m 1990 en in 1995. Tevens werd het gebied nog tweemaal door SOVON in opdracht van SBB onderzocht.

Zo is een mooie meetreeks ontstaan waaruit het voorkomen van de soort goed gevolgd kan worden.

INVENTARISATIE 2005

Het was de bedoeling om het gehele gebied zeker driemaal te onderzoeken. Maar bij het eerste bezoek bleek al dat dit niet haalbaar was met de opgegeven mensen. Daarom werd er besloten om alleen het zuidoostelijke deel te inventariseren, dit was voorheen het grote bolwerk van de Tapuitt in het gebied. De westkant van de heide is echter door de nachtzwaluwinventariseerders en trektellers met enige regelmaat bekeken, ook in de ochtend. Zodat ook dit deel voldoende gedekt is geweest. In april en begin mei werden op de hei diverse exemplaren waargenomen maar het betrof steeds trekkers.

Op 21 mei werd er aan de kant van de Gastelse Heide een man gezien die op wacht leek te staan boven op een 'stuifduin'. 400 meter verderop werd nog een vrouwtje waargenomen wat binding leek te hebben met een daar aanwezig konijnshol. Maar die dag werden er ook nog 3 doortrekkers waargenomen. Bij een

vervolgcontrole op 24 juni waren geen van beide vogels meer aanwezig. Het konijnshol was versperd door spinrag en lang gras. Deze dag werden er, ondanks goed zoeken, helemaal geen Tapuitten meer gezien! Ook aan de westkant bij het Klein Kraanven werd in mei een verdacht mannetje waargenomen. Maar ook dit exemplaar bleek uiteindelijk toch een doortrekker te zijn. Al met al kunnen we concluderen dat er geen Tapuitten meer hebben gebroed in het gebied.

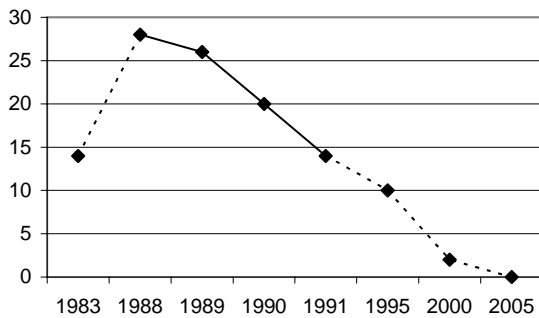
VOORKOMEN TOT NU TOE

De avifauna van Noord-Brabant geeft geen aantal voor de Groote Heide.

Wel zegt men; 'Wel blijkt, dat de heidevelden in het zuidoosten van de provincie vaak zeer dicht bevolkt zijn (in 1964 tenminste 12 paar op de Strabrechtse Heide!)'. In de zeventiger jaren noemt Tom Heijnen enkele paren voor de Groote Heide. En SBB zelf noemt een getal van 14 paar in 1983. Dan van 1988 tot en met 1990 wordt het gebied door onze VWG geïnventariseerd. Daar dit nog niet volgens de huidige normen gebeurde, werden er twee getallen genoemd: zekere en mogelijk broedparen, dit waren resp. 28 (44), 26(30) en 20(24) paar. In 1991 wordt het gebied voor het eerst door SOVON geïnventariseerd en zij komen dan tot 14 paar. In 1995 inventariseert onze VWG het gebied nog een keer en worden er 10(11) paar vastgesteld. En dan gaat het hard. SOVON stelt in 2000 nog maar 2 territoria vast en in 2005 blijkt de soort geheel te zijn verdwenen. (zie ook figuur 1)

FIGUUR 1: VOORKOMEN VAN DE TAPUIT OP DE GROOTE HEIDE.

Hopelijk dat de beheerswerkzaamheden die SBB aan het uitvoeren is op en rond het stuifduingedeelte een positieve invloed hebben zodat de Tapuit als broedvogel toch weer kan terugkeren. Maar ook het nagenoeg verdwijnen van het Konijn, als leverancier van hollen, heeft de soort zeker geen goed gedaan. Daarom is in het verslag dat naar SBB is gegaan over de inventarisatie, geopperd om kunstmatig hollen aan te brengen. Vroeger staken herders wel eens plaggen waaronder een stokje werd gezet. En naar het schijnt gingen hieronder Tapuiten broeden. Nu is de situatie natuurlijk helemaal anders maar gezien de belabberde situatie waarin de soort zich bevindt toch het proberen waard.

DANKWOORD

Deze inventarisatie kon een succes worden dankzij de medewerking van de volgende personen: Piet van Happen, Wil de Veer, Ben Jacobs, Mark Sloendregt en Wim Deeben.●

LITERATUUR:

Bijlsma R.G. 1992. *Broedvogels van het Leenderbos in 1991.*

SOVON-inventarisatierapport 1992/01.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Deuzeman S.B. 2000. *Broedvogels van het Leenderbos in 2000.*

SOVON-inventarisatierapport 2000-21.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Heijnen T. 1991. *Broedvogelinventarisatie Grootte Heide en heiderestanten Leenderbos 1987 t/m 1990.*

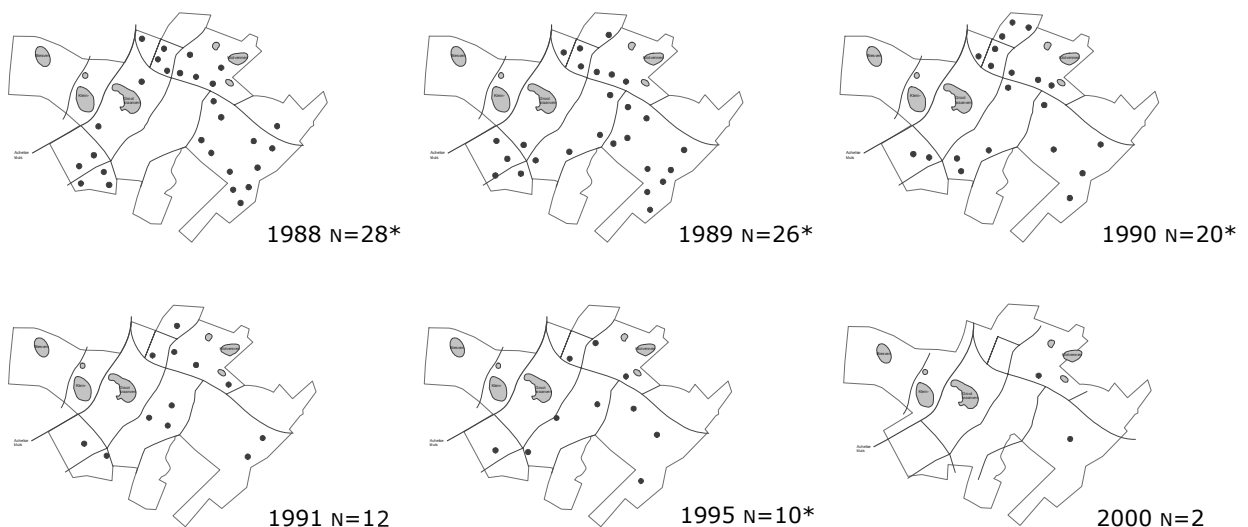
VWG De Kempen, Veldhoven

Hermans H. 1995. *Tapuiten op de Grootte Heide in 1995.*

De Blauwe Klauwier 21(3):16-17

FIGUUR 2: HET VOORKOMEN VAN DE TAPUIT OP DE GROOTE HEIDE VAN 1988 TOT EN MET 2000.

IN 2005 ZIJN GEEN BROEDPAREN MEER VASTGESTELD

(*NIET GEÏNVENTARISEERD VOLGENS GELDENDE SOVON-NORMEN)